

dnů nikdo dovolávati vlastnictví ani proti státu, jenž pozemek převzal, ani proti přídělci, jemuž jej přikázal, vztahuje se tato výluka i na vlastnictví nabyté vydržením, takže pravda-li, že žalovaní v řečené lhůtě vlastnické nároky neuplatnili, ztratili vlastnictví nabyté tvrzeným více než šedesátiletým vydržením. Oklikou, kterou se dal odvolací soud, že prý přídělci nabývají přiděleného pozemku jen v hranicích, jak ho jejich předchůdci užívali a užívati oprávněni byli, umožňovalo by se jim právě naopak, by vydržení přes záповěď § 31 uplatnili a byl by tak tento kategorický předpis učiněn úplně vratkým a dobrodiním, jímž má býti pro přídělce, vyřazeno. Zákon chce chrániti přídělce, jenž musí státu zaplatiti za nabytí půdy přidělem získané, a proto ukládá třetímu uchazeči, by zavčas, v určité lhůtě, nárok svůj uplatnil, by přídělce po jejím uplynutí byl navždy proti všem nárokům vzniklým před převzetím půdy Státním pozemkovým úřadem chráněn. Nehledíc tedy k tomu, že odvolací soud vnesl do věci námítku nesrovnalosti hranic v přírodě s hranicemi v katastru, které žalovaní nečinili, takže se sami žalovaní, v jichž prospěch ji do sporu vnesl, proti tomu brání, jest vytknouti, že pro řízení o pozemkové reformě, přejímací i přidělové, může býti rozhodným jedině stav knihovní a katastrální, stav knihovní, pokud jde o jednotlivé parcely, a stav katastrální, pokud jde o jich výměru a hranice, takže, jakž jasně plyne z předpisů min. nař. o vyšetření a uvedení v patrnost zabraného majetku ze dne 9. ledna 1920, čís. 61 sb. z. a n. § 6 (1), čís. 2 a 3, pak odst. (2) a (5) a § 8, kniha pozemková, držebnostní archy pozemkové a katastrální mapa rozhodují, a, nikoli tomu odporující fysická držba, která nedbá výměry a hranic katastrálních, neboť tím by, jak již řečeno, do věci vnášen byl zmatek a ochrana přídělci v § 31 náhr. zák. zaručená byla zmařena. Po právní stránce podotýká se toto: Jak nejvyšší soud již v rozhodnutích čís. 7862 a 7960 sb. n. s. blíže vyložil, nabývá se vlastnictví přidělených nemovitostí přímo přidělem, aniž by bylo třeba fysického odevzdání, stačí k nabytí pouhý důvod, jímž jest přiděl, takže, půjde-li o vlastnictví Publiciánské podle § 372 a násl. obč. zák., nesejde na držbě stran, nýbrž budou se měřiti jen jejich důvody co do své síly a jakosti. O takový případ tu půjde, protože důvodem zřizujícím plné vlastnictví jest podle § 27 příd. zák. teprve konečné rozhodnutí Státního pozemkového úřadu, na jehož základě může býti vlastnictví pro přídělce knihovně vloženo, a takové rozhodnutí žalobci nevykázali. Kdyby je byli vykázali, byla by jejich žaloba vindikací, poněvadž však je nevykázali, je pouhou žalobou Publiciánskou, a s hlediska vlastnických důvodů stran žalobci mají, hledí-li se ke skutkovým zjištěním nižších stolic, pro sebe aspoň přiděl prozatímní, žalovaní však naprosto žádný. (Tak již rozhodnutí ze dne 6. prosince 1928, č. j. Rv I 525/28 čís. sb. 8536.)

Čís. 8677.

Ke vzniku veřejné obchodní společnosti je třeba i náležitosti § 7 uv. zákona k obch. zákonu.

(Rozh. ze dne 1. února 1929, Rv I 783/28.)

Žalobě o zaplacení peněžité pohledávky bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c i c.

Nejvyšší soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Výtku nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) odůvodňuje dovolání tím, že žalobce založil žalobní nárok jen na tom, že žalovaný jest veřejným společníkem firmy F., J. a spol., lučební továrna v P., a že se zdráhá zaplatiti druhou polovici žalobcovy zápůjčky, ačkoli jako veřejný společník této neprotokolované firmy ručí celým svým jměním za její závazky. Tento žalobní důvod prý zůstal nezměněn až do skončení řízení v první stolici. V tom má pravdu jen z části. V žalobě zakládal žalobce nárok na zaplacení zažalované pohledávky na řečené povinnosti žalovaného plynoucí z jeho poměru jako veřejného společníka k firmě J. a spol. Ale při jednání dne 18. listopadu 1927 přednesl, že vede důkaz Marií L-ovou o tom, že se žalovaný při převzetí M-ova podílu žalobci zavázal, že zaručeně ze svého zaplatí celý dluh. To bylo změnou žaloby, žalovaný se o ní vůbec nevyjádřil a soudce o tomto novém tvrzení připustil a provedl tento důkaz i důkaz výsledkem stran. Žalovaný tudíž projednával bez námitek o změněné žalobě. První soud přijal tuto novou okolnost za dokázanou. Odvolací soud převzal skutková zjištění prvního soudu, vztahující se k tomuto novému přednesu. Svůj rozsudek arcí založil jen na předpisech obchodního zákoníka o ručení veřejného společníka veřejné obchodní společnosti za její dluhy (čl. 112 obch. zák.). Dovolateli jest přisvědčiti v tom, že se ke vzniku veřejné obchodní společnosti podle čl. 85 obch. zák. vyžadují i náležitosti uvedené v § 7 uv. zák. k obch. zák. Tento předpis byl změněn, ale onen názor byl zastáván vždy. Uvádí to ze starší doby Randa, Obchodní právo § 15 a rozhodnutí AC čís. 2066, z novější Staub-Pisko Kommentar, čl. 10, § 10 a čl. 85 § 6 a) s obsáhlým odůvodněním a rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 1440, 6203 a 7845 sb. n. s. a plyne také jasně ze zákona platného v době rozhodnutí v nižších stolicích (zákon ze dne 30. června 1921, čís. 260 sb. z. a n.), kterým byl změněn § 7 uv. zák. Ten praví v prvním odstavci, že se ustanovení obchodního zákona o firmách, obchodních knihách a prokuře vztahují na obchodníky platící určitou daň, a v třetím odstavci, že sdružení k provozování obchodních živností, na něž se nevztahují řečená ustanovení obchodního zákona, se nepokládají za obchodní společnosti. V souzeném případě žalobce ani netvrdil, tím méně dokazoval, že řečená společnost podléhala daňové povinnosti, již onen předpis předpokládá. A chtěl-li zakládati svůj nárok na předpisech o ručení společníků veřejné obchodní společnosti za její závazky, bylo jeho věcí, by tvrdil, že byla společnost takovou společností a že u ní byly předpoklady § 7 uv. zák. To však se nestalo a proto není základu pro posouzení, zda tato společnost byla veřejnou obchodní společností ve smyslu obchodního zákona a zda následkem toho jest možno použití

předpisu čl. 112 obch. zák. k odůvodnění povinnosti žalovaného proti žalobci. Ale závazek žalovaného, zaplatiti spornou pohledávku, byl platně založen smlouvou mezi ním a žalobcem, kterou se mu zavázal celý dluh zaplatiti.

Čís. 8678.

Zrušil-li dovolací soud rozsudek odvolacího soudu podle §§ 496 čís. 3, 513 c. ř. s., lze odvolacímu soudu přihlédnouti k novému nebo doplňujícímu přednesu o skutkových okolnostech podstatných s hlediska správného právního posouzení.

(Rozh. ze dne 1. února 1929, Rv I 821/28.)

Žaloba byla původně zamítnuta oběma nižšími soudy. Nejvyšší soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a vrátil mu věc, by znovu rozhodl, načež odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání vytýká odvolacímu soudu s hlediska dovolacího důvodu právní mylnosti podle § 503 čís. 4 cřs., že odvolací soud přihlížel, prý proti předpisu § 482 cřs. o zákazu novot v odvolacím řízení, k novému přednesu žalobkyně, že Michal H., jak je soudu vůbec známo a plyne i z dopisu Dr. A-o, byl v době sjednání smlouvy úplně nemajetný, takže bylo předem bez naděje od něho očekávati, že věc vypořádá zaplacením dobírky, a že se podle dopisu žalobkyně marně snažila, by Michala H-a k vypořádání věci přiměla. Avšak dovolání nemá pravdu. Dovolací soud zrušil usnesením ze dne 25. listopadu 1927 první rozsudek odvolacího soudu podle § 510 cřs., protože skutkové okolnosti o dovolatelčině tvrzení, že žaloba jest předčasná, nebyly ani na přetřes vzaty, dovolacímu soudu se však s jeho — nižšími soudy mylně pominutého — právního stanoviska zdály býti rozhodnými. Šlo tudíž o zrušení podle § 496 čís. 3 a 513 cřs. Účelem jeho je právě, by procesní strany látku novým aneb doplňujícím přednesem o skutkových okolnostech podle správného právního posouzení podstatných rozpředly. Příčilo by se účelu zrušovacího usnesení, kdyby odvolací soud k takovému přednesu nesměl přihlížeti. To plyne jasně z posledního odstavce § 496 cřs., podle něhož odvolací soud, hodlá-li místo vrácení věci do první stolice rozhodnouti ve věci samé, může doplniti, třeba-li toho, jednání první stolice. Jest jasno, že takové doplnění se může dít jen podle zásad pro řízení v první stolici, nový přednes nevylučujících. Nesejde na tom, že v souzeném případě tu není projevu odvolacího soudu, postupovati podle posledního odstavce § 496 cřs., neboť je tu místo něho jej nahrazující zrušovací usnesení odvolacího soudu, jenž, seznáv, že asi nebude třeba jednati v první stolici, zrušil jen rozsudek odvolacího soudu a uložil mu, by o věci znovu jednal